

Samenwerkingsovereenkomst programma Informatiehuis Marien 2024-2029

Afspraken voor het samenwerkingsverband van de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat, in het bijzonder Rijkswaterstaat, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Defensie, in het bijzonder het defensieonderdeel Koninklijke Marine, gericht op het Informatiehuis Marien voor uniforme, toegankelijke en bruikbare data, gegevens en informatie over de Noordzee

De organisaties van:

1. de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, namens deze, mw. drs. K. Portegies, directeur Veiligheid en Water, Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving, hierna te noemen: IenW;
2. de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, namens deze: mw. drs. N.M. Beekman, directeur Visserij en Grote Wateren, hierna te noemen: LNV;
3. de Minister van Defensie, voor deze, Kapitein ter zee W.A. Barten, Chef der Hydrografie, hierna te noemen: DEF;

hierna gezamenlijk aangeduid als: 'Partners';

Overwegende dat de Partners gelijkkelijk onderschrijven dat:

- A. hun samenwerkingsverband voor het Informatiehuis Marien moet worden voortgezet en versterkt;
- B. zij gezamenlijk opdrachtgever zijn van het Informatiehuis Marien;
- C. zij samenwerken op basis van gelijkwaardigheid, ongeacht hun financiële en/of personele inbreng;
- D. moet worden ingezet op het verder ontwikkelen van het Informatiehuis Marien voor uniforme, toegankelijke en bruikbare data over de Noordzee, met nadruk op de domeinen biologie, chemie, fysica, bodem en gebruikers van de Noordzee;
- E. mariene data ten behoeve van de toegankelijkheid en hergebruik daarvan voor een ieder in principe als open data aangemerkt wordt;
- F. zij via een monitoringsagenda inzichtelijk willen maken welke mariene data worden verzameld (welke, waar en wanneer);
- G. met het oog op efficiëntie en effectiviteit waar mogelijk gezamenlijk moet worden ingezet op de coördinatie van het vervullen van internationale, Unierechtelijke en nationale rapportage- en monitoringsverplichtingen;
- H. moet worden ingezet op afgestemde deelname vanuit de Partners aan (inter-) nationale initiatieven tot verbetering van marien informatiemanagement op verschillende bestuurlijke niveaus. Dit betreft vooral initiatieven waarbij gegevensstandaardisatie een rol speelt.

Komen overeen,

Artikel 1 Definities

In deze overeenkomst wordt door Partners verstaan onder:

- *Mariene data*: data die betrekking hebben op de zee, inclusief de data van de atmosfeer boven de zee, de bodem van de zee daaronder ook begrepen mijnbouwactiviteiten en van het land grenzend aan de zee, alsmede alle andere gegevens die voor het beleid, beheer, gebruik en onderzoek van de zee van belang zijn, zowel in basis- of ruwe vorm als in gecontroleerde, aangevulde en/of verwerkte vorm.
- *Noordzee*: het Nederlandse deel van de Noordzee;¹

¹ Zie voor de begrenzing van dit deel de internationaal vastgelegde zeegrenzen en zones betreffende de Noordzee (territoriale zee, continentaal plat en exclusieve economische zone), zie [Nederlandse grenzen op de Noordzee](#).

- *Open data*: data die proactief beschikbaar worden gesteld, in geval van overheidsdata op basis van het kader van acht uitgangspunten in de Handreiking open data².

Artikel 2 Doel van de samenwerking

- 2.1 De Partners werken samen om het Informatiehuis Marien als platform voor open data in stand te houden en verder te ontwikkelen om mariene data over de Noordzee te ontsluiten ten behoeve van hergebruik en kennisdeling door overheden, maatschappelijke en kennisorganisaties, bedrijven en burgers.
- 2.2 Partners leggen de uitgangspunten, de organisatie, de personele inzet en financiering ten behoeve van het Informatiehuis Marien als bestuurlijke afspraken in deze samenwerkingsovereenkomst vast met inachtneming van hun rollen en verantwoordelijkheden. Deze samenwerkingsovereenkomst geeft aldus invulling aan het programma Informatiehuis Marien.

Artikel 3 Uitgangspunten Informatiehuis Marien

De Partners nemen het volgende als uitgangspunt voor het Informatiehuis Marien (IHM):

De missie van het IHM is mariene data digitaal te ontsluiten voor optimaal en toegankelijk gebruik en hergebruik.

De Nederlandse rijksoverheid streeft naar open data waar een ieder gebruik van kan maken. Het IHM verwezenlijkt dit open databeleid voor mariene data. Het IHM biedt een platform waar overheden, maatschappelijke en kennisorganisaties, bedrijven en burgers gegevens kunnen vinden over de Noordzee. Ook kunnen deze doelgroepen via het IHM informatie delen over biologie, chemie, fysica, bodem en gebruik van de Noordzee.

Het IHM faciliteert het hergebruik van mariene data zodat veel en uiteenlopende organisaties hiervan profijt hebben:

- overheden kunnen de mariene data hergebruiken voor beheer en beleidsvorming;
- maatschappelijke organisaties kunnen op basis van de mariene data beter participeren bij het beheer en de beleidsvorming door de overheid;
- kennisorganisaties kunnen met meer mariene data hun modellen en onderzoeksresultaten verbeteren;
- bedrijven en burgers krijgen beter inzicht in de toestand en gebruik van de Noordzee en hebben minder (monitorings)administratieve lasten bij vergunningsaanvragen en het voldoen aan vergunningsvoorschriften.

Artikel 4 Taak en functie van het IHM

De taak en functie van het IHM omvat het volgende:

- a. het IHM biedt een digitaal platform aan voor overheden, maatschappelijke en kennisorganisaties, bedrijven en burgers;
- b. het IHM coördineert het ontsluiten en delen van mariene data die door of vanwege de Partners wordt verzameld;
- c. het IHM faciliteert het ontsluiten en delen van mariene data van andere publieke en private partijen;
- d. het IHM geeft eenvoudig toegang tot actuele en betrouwbare mariene data die nodig zijn voor de Partners, de rijksoverheid en andere overheidsinstanties om

² Handreiking van het Dataportaal van de Nederlandse overheid - [Handreiking open data - Open Data documentatie \(datacommunities.nl\)](https://datacommunities.nl)

- aan internationale, Unierechtelijke en nationale rapportage- en monitoringsverplichtingen en beleidsverantwoordelijkheden te voldoen;
- e. zowel bij vraagarticulatie vanuit verschillende beleidsvelden als bij inwinning en beheer van informatie vindt afstemming met de Partner of de relevante (rijks)overheidsinstantie plaats, gericht op efficiënte monitoring onder meer door het samenstellen van een Noordzee monitoringsagenda;
 - f. het IHM is onderdeel van een keten die moet leiden tot betrouwbare en open mariene data en informatie. In die keten staan de gebruikers van data centraal en vervult het IHM een coördinerende rol;
 - g. het IHM bevordert dat er op het juiste moment de juiste middelen klaarstaan om de gegevensstromen te ondersteunen;
 - h. het IHM zoekt in de keten actief de samenwerking en maakt afspraken met relevante betrokken partijen en vertegenwoordigers van de Partners om tot ontsluiting van mariene data te komen;
 - i. Partners willen via het IHM bijdragen aan innovatie in data- en informatiemanagement zoals bijvoorbeeld in Digishape, platform van overheden, bedrijfsleven en kennisinstututen waar informatie wordt uitgewisseld over innovatief datamanagement met betrekking tot mariene data.

Artikel 5 Open data en gebruik van mariene data

- 5.1 De mariene data die door de overheid verzameld worden op de Noordzee zijn "openbaar tenzij", conform het rijksbrede open data beleid waarbij open data het uitgangspunt is.
- 5.2 De mariene data die ontsloten worden door het IHM blijven zoveel mogelijk bij de bron en aldus bij de aanbieder. Het eigendom en de rechten van en de verantwoordelijkheid voor de (kwaliteit van) mariene data die het IHM ontsluit en deelt berusten bij de bronhouder of aanbieder en blijven daar berusten.
- 5.3 De mariene data die het IHM beheert en/of beschikbaar stelt via het digitale platform, zijn kosteloos en volgens moderne standaarden online voor (her)gebruik.
- 5.4 Het gebruik van de mariene data en informatie van IHM geschiedt op eigen risico van de gebruiker. Het is aan het oordeel van de gebruiker of hij de gegevens betrouwbaar genoeg acht in relatie tot zijn gebruiksdoel. Partners zorgen ervoor dat dit uitgangspunt kenbaar is voor de gebruiker van de data.
- 5.5 De door het IHM gepresenteerde mariene data mogen niet gebruikt worden als middel om mee te navigeren. Dit is conform de Schepenwet waarmee het Safety of Life at Sea (SOLAS)-verdrag van de International Maritime Organisation is geïmplementeerd. Partners zorgen ervoor dat dit uitgangspunt kenbaar is voor de gebruiker van de data.

Artikel 6 Opdrachtgeverschap en -overleg

- 6.1 IenW, in het bijzonder Rijkswaterstaat, LNV en DEF, in het bijzonder het defensieonderdeel Koninklijke Marine, zijn gezamenlijk opdrachtgever van het IHM op basis van het doel genoemd in artikel 2 en de uitgangspunten genoemd in artikel 3.
- 6.2 Het Opdrachtgeversoverleg wordt samengesteld uit vertegenwoordigers van IenW, LNV en DEF.
- 6.3 Het Opdrachtgeversoverleg geeft invulling aan het gezamenlijk opdrachtgeverschap en geeft daartoe opdrachten aan de programmamanager IHM als bedoeld in artikel 8, tweede lid.
- 6.4 Het Opdrachtgeversoverleg stuurt het IHM aan door middel van het accorderen van het IHM-jaarplan.
- 6.5 Het Opdrachtgeversoverleg komt ten minste driemaal per kalenderjaar bijeen en overigens zo vaak als ze dat nodig acht.

Artikel 7 Strategisch IHM-overleg

- 7.1 Partners organiseren een Strategisch IHM-overleg als klankbordgroep voor het IHM en het programma IHM.
- 7.2 Het Strategisch IHM-overleg wordt samengesteld uit onder meer ambtenaren van de Partners. Vertegenwoordigers van Wageningen Marine Research en Deltares en andere relevante kennisorganisaties kunnen door de Partners worden uitgenodigd om deel te nemen aan het Strategisch IHM overleg.
- 7.3 Het Strategisch IHM-overleg bekijkt de korte en lange termijnplanning in het licht van nieuwe ontwikkelingen op gebied van beleid, beheer en onderzoek.
- 7.4 Het Strategisch IHM-overleg geeft input bij het opstellen van het IHM-jaarplan.
- 7.5 Het Strategisch IHM-overleg komt ten minste éénmaal per kalenderjaar bijeen en overigens zo vaak als ze dat nodig acht.

Artikel 8 Organisatie uitvoering Informatiehuis Marien

- 8.1 De uitvoering van het programma IHM en de daarbij behorende organisatie wordt aangestuurd door een programmamanager IHM.
- 8.2 De programmanager IHM geeft uitvoering aan het IHM-doel genoemd in artikel 2 en de overige opdrachten van het Opdrachtgeversoverleg.
- 8.3 De programmamanager IHM legt het de contouren van het volgende IHM-jaarplan voor aan het Strategisch IHM-overleg voor de in artikel 7, vierde lid, bedoelde input. Het jaarplan wordt vervolgens voorgelegd aan het Opdrachtgeversoverleg voor de in artikel 6, vierde lid, bedoelde accordering. Daarbij zullen de Partners de prioritering van taken koppelen aan de uitvoerbaarheid binnen het IHM-team en indien nodig bijdragen aan de mogelijke uitbreiding daarvan.
- 8.4 De programmamanager IHM stuurt de medewerkers die door de Partners als personele capaciteit voor het IHM beschikbaar zijn gesteld en het IHM-team vormen inhoudelijk aan, of maakt met een Partner afspraken over specifieke taken van die medewerker.
- 8.5 Partners streven ernaar dat het IHM-team bestaat uit medewerkers die zijn aangesteld vanuit hun eigen organisatie. Partners stellen hiervoor aldus voldoende personele capaciteit beschikbaar. In het geval van detachering behouden de desbetreffende personen hun volledige rechtspositie bij de betreffende Partner.
- 8.6 Het door Partners beschikbaar gestelde medewerkers zijn kundig en hebben de juiste expertise teneinde het doel genoemd in artikel 2 en de uitgangspunten genoemd in artikel 3 van het IHM te kunnen realiseren en uitvoering te geven aan het IHM en het programma IHM.
- 8.7 De Organisatie IHM voert het secretariaat van het Opdrachtgeversoverleg en het Strategisch IHM overleg.
- 8.8 Het IHM opereert als ware het een zelfstandige organisatie met een eigen identiteit en treedt als zodanig ook op naar buiten toe al heeft het IHM geen rechtspersoonlijkheid.
- 8.9 Het IHM heeft geen rechtspersoonlijkheid, zodat Partners in gezamenlijkheid de (eind)verantwoordelijkheid voor het IHM dragen, ongeacht welke Partner individueel of met anderen voor het IHM of ten behoeve van het IHM juridische en/of financiële verplichtingen is aangegaan. Die verplichtingen dienen in lijn te zijn met ieders verantwoordelijkheden, conform artikelen 6 en 9.
- 8.10 Het IHM maakt geen gebruik van een vast kantoor of locatie, de medewerkers van IHM werken daar waar het werk is. Partners zijn bereid om dit te faciliteren.

Artikel 9 Financiën en personeel

- 9.1 De financiering van het IHM is voor:
- operationele kosten voor de uitvoering van het programma IHM;
 - kosten voor het uitvoeren van werkzaamheden die voortvloeien uit deze overeenkomst en het programma IHM.
- met als uitgangspunt dat de financiering kostendekkend moet zijn.
- 9.2 De Partners dragen de jaarlijkse kosten van het IHM en het programma IHM en dragen de volgende bedragen bij:
- IenW (Rijkswaterstaat) € 100.000 per jaar;
 - LNV € 100.000 per jaar;
 - DEF (Koninklijke Marine) € 25.000 per jaar
- met dien verstande dat deze bedragen vanaf 2024 jaarlijks worden bijgesteld op basis van een inflatiecorrectie.
- 9.3 De Partners zullen, voor zover in het kader van de uitvoering van het programma IHM door derden werkzaamheden worden verricht, hun financiële bijdragen beschikbaar stellen op grond van de voor hen relevante wettelijke kaders en procedures en daarbij de (Europese) aanbestedings- en mededingingsregels in acht nemen.
- 9.4 Partners dragen gelet op artikel 8, leden 4, 5 en 6, op de volgende wijze bij voor wat betreft medewerkers voor het IHM en het programma IHM:
- IenW (Rijkswaterstaat) stelt de programmamanager IHM (schaal 13, 1 fte) formeel aan waarbij LNV de kosten hiervoor voor zijn rekening nemen volgens de actuele HOT-tarieven en bijbehorende RWS-overhead;
 - LNV levert twee adviseurs waarvan 1 secretaris (2 fte);
 - IenW (Rijkswaterstaat) levert twee tot drie adviseurs (2-3 fte), een data-specialist (1 fte) en een applicatiemanager (0,1 fte);
 - DEF (Koninklijke Marine) levert capaciteit voor advisering van gemiddeld 19 uur per week.
- Op basis van aanvullende afspraken van de Partners door besluitvorming in het Opdrachtgeversoverleg kan de capaciteit van medewerkers voor het IHM en het programma IHM (tijdelijk) worden uitgebreid.
- 9.5 IenW (Rijkswaterstaat) faciliteert het IHM voor huisvesting en (ICT-)apparatuur.
- 9.6 Partners zijn ieder voor zich verantwoordelijk voor hun financiële verplichtingen die zij in het kader van het (programma) IHM aangaan op grond van het tweede lid. Zij zorgen echter in gezamenlijk overleg daarbij ondersteund door de Organisatie IHM voor één document waarin de financiële administratie voor het IHM en het programma IHM overzichtelijk is opgenomen en waarin alle baten en lasten zichtbaar zijn. Deze administratie maakt relevante balansposten inzichtelijk, zodat wat betreft het IHM de financiële resultaten in één overzicht zijn opgenomen. Op basis hiervan kunnen de Partners hun besteding financieel verantwoorden.

Artikel 10 Tussentijdse wijziging of beëindiging

- 10.1 Elke Partner kan de andere Partners verzoeken om herzieningen, wijzigingen of aanvullingen van deze overeenkomst. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van het Opdrachtgeversoverleg.
- 10.2 Partners treden in overleg binnen vier weken nadat een van de Partners een verzoek heeft gedaan.
- 10.3 Herzieningen, wijzigingen of aanvullingen worden schriftelijk vastgelegd in een wijzigingsovereenkomst of aanvullende overeenkomst die daartoe wordt ondertekend door de Partners.
- 10.4 Partners komen overeen dat tussentijdse beëindiging van deze overeenkomst c.q. de samenwerking in het programma IHM uitsluitend mogelijk is na bespreking door het Opdrachtgeversoverleg.

10.5 Alvorens een besluit als bedoeld in het vierde lid wordt genomen treden de Partners in overleg en maken afspraken over de afwikkeling van de financiering van lopende verplichtingen en andere gevolgen van de beëindiging zoals met betrekking tot het gebruik van de systemen en producten van het IHM.

Artikel 11 Toetreding

- 11.1 Partners staan open voor samenwerking met andere publiekrechtelijke organen op rijks- en regionaal niveau die kunnen bijdragen aan het IHM en het programma IHM.
- 11.2 Toetreding als nieuwe Partner van deze overeenkomst geschiedt via een dienaangaande schriftelijk verzoek met daarbij de voorgenomen (financiële) bijdrage aan het secretariaat van het Opdrachtgeversoverleg.
- 11.3 Het Opdrachtgeversoverleg beslist over toetreding en kan aan die toetreding voorwaarden verbinden om de taak van het IHM te waarborgen.
- 11.4 In een addendum bij deze overeenkomst worden de toetreding, de inzet van de toetredende Partner en de gevolgen van de toetreding voor de (financiële) bijdragen van de Partners vastgelegd.
- 11.5 Na ondertekening door de Partners en de toetredende Partner van het addendum krijgt de toetredende Partner de status van Partner en gelden voor hem de uit deze overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen.

Artikel 12 Aansprakelijkheidstelling IHM in verband met (her)gebruik data en gebruikers

- 12.1 Partners kunnen als vertegenwoordigers van de Staat der Nederlanden mogelijk aansprakelijk worden gesteld voor door het IHM bij derden veroorzaakte of door gebruikers van het IHM geleden schade. Partners zullen in dat geval in goed onderling overleg besluiten wat per Partner de financiële en andere gevolgen hiervan zijn. Uitgangspunt is echter dat aansprakelijkheid zoveel mogelijk wordt uitgesloten en/of risico's worden afgedekt of gemitigeerd zijn.
- 12.2 Mariene data bevatten in beginsel geen persoonsgegevens. Waar desondanks toch sprake is van het verwerken en/of ontsluiten van persoonsgegevens door het IHM, nemen Partners de Algemene verordening gegevensbescherming³ in acht. Deze overeenkomst biedt geen grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens voor het IHM.

Artikel 13 Knelpunten en geschillen

- 13.1 Deze overeenkomst is niet in rechte afdwingbaar.
- 13.2 Partners spreken het vertrouwen naar elkaar uit dat in geval van een knelpunt of geschil over de uitvoering van deze overeenkomst zij met elkaar in gesprek gaan om tot een minnelijke oplossing te komen.
- 13.3 Indien het onderling overleg bedoeld in het tweede lid niet (tijdig) tot een oplossing of uitkomst leidt, kan iedere Partner verzoeken het geschil aan het Opdrachtgeversoverleg voorleggen om tot een oplossing te komen en/of onafhankelijke bemiddeling in te schakelen.
- 13.4 Elke Partner draagt de eigen kosten, voortvloeiend uit de procedure in derde lid. De kosten van de in het derde lid bedoelde bemiddeling wordt door elke Partner voor een gelijk deel gedragen.

³ Verordening 2016/679, PbEU 2016, L 119.

Artikel 14 Duur en verlenging van de overeenkomst

- 14.1 De ingangsdatum van deze overeenkomst is 15 oktober 2023 en heeft een looptijd tot 15 oktober 2029.
- 14.2 In 2026 zal een tussenevaluatie plaatsvinden van het IHM gericht op de verdere invulling van de samenwerking in de periode 2027 - 2029.
- 14.3 Uiterlijk op 15 oktober 2028 besluiten de Partners of deze overeenkomst, met eventuele wijzigingen conform artikelen 10 en 11, zal worden voortgezet.
- 14.4 Indien de overeenkomst niet wordt voortgezet maken Partners voor ommekomst van de in het eerste lid genoemde einddatum afspraken over de afwikkeling van de lopende financiële verplichtingen en andere gevolgen van de beëindiging zoals met betrekking tot het gezamenlijke gebruik van systemen en producten van het IHM.

Aldus overeengekomen en in drievoud ondertekend,

Utrecht, 6 oktober 2023,
De Minister van Infrastructuur
en Waterstaat,
namens deze, **mw. drs. K.
Portegies**, directeur
Veiligheid en Water,
Rijkswaterstaat Water,
Verkeer en Leefomgeving

Den Haag, 11 oktober 2023,
De Minister van
Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit, namens
deze: **mw. drs. N.M.
Beekman**, directeur Visserij
en Grote Wateren

Den Haag, 11 oktober 2023,
De Minister van Defensie,
voor deze, **Kapitein ter
zee W.A. Barten**, Chef der
Hydrografie